ל) זבחים לט., ב) [לקמן כד:], ג) [פסחים נח: ע"ש], ד) ולפרה פ"גו. ה) ועי שם

הגהות הב"ח

האונן. שלא נטמא במתו: והמחוסר

כפורים. כגון זב שטבל ליום שביעי

לספירתו והעריב שמשו ולמחרת הוא

קרוי מחוסר כפורים שעדיין גמר

טהרתו תלויה בקרבנו: לריכין

טבילה. לאחר שהביא קרבנו אם רלה

לאכול קדש ובגמראם מפרש טעמא:

גבו׳ שכבידו של כלי חולץ. כבידו

של כלי הפנימי המכביד על החיצון

שהוא מונח בתוכו חולך בפני המים

ואין טבילה עולה לא לוה ולא לוה

ולקמן (דף כב.) פריך אי הכי

אפילו תרומה נמי: והא מדסיפא.

דמעלה אחריתי דחשיב בסיפא

הוה טעמא משום חלילה רישא לאו

משום חלילה דאי מנומא דחרוייהו

(ה) תום' ד"ה האונן וכו' משמע לישנא טבילה אין אבל וכו' משמע דלא בעי שמש וגס: (ב) בא"ד אחר תמיד של ערב תשתרי דתו לא ממתינין כיון דכתיב עליה גבי עולה ומינה: (ג) בא"ד ורבותא נקט דאע"ג דהביאוהו שחרית כלי"ל ותיבת דחס מחק: (ד) בא"ד מטתח את הקדש וכו': (ד) בא"ד אוז שקרט דכן לנורך חולין להשתמש בהן לנורך חולין וכו' הערמה עדיפא טפי מאילו וכו' מביא הר"י מיעתא מהא דאמר וכו' ואל תתמה מההיא דאמרינן: (ו) בא"ד אמאי יטמא ויטבול הא מיטמא יקאי ומאי קאמר כצ"ל וחיבת וקיימא ליה נמחק: (1) בא"ד ואי מטמאין ליה בעי הערב שמש וכו' אלא ולאי לאף בצינורא של ע״ה לריך הערב שמש ועוד דקאמר לקמן שהיו מטמחין את הכהן השורף וכוי בשביעי שלו כדלקמן הלכך: (ח) בא"ד וחמר הכ"י דההיא דמטמאין מיירי שמטמא חולין וכו׳ נמגעו דבההיא דכהן וכו׳ וגס נשפופרת החמירו טפי וכו' לא משמע הכי אלא בכל יו"ט מיירי:

גליון הש"ם

תום' ד"ה האוגן וכו' והביא הר"ר אלחנן סעד וכו'. סתיכות חטלת זה וזה מעובר לורמו וילא לבית משובר שול מו היכון לפיתו השריפה כך היא במתני׳ פ״ו דשקלים משנה ג' ודברי מוס׳ ללע״ג:

האונן ומחוםר בפורים צריכין מבילה לקרש אבל לא לתרומה. משמע לישנא טבילה לא להדייק לקמן (דף מג.) בכלים הנגמרים והכי נמי משמע בזבחים בריש טבול יום (דף זמו) דקח דייק על הך משנה היכי דמי אי דחסח דעתיה מטמא שרץ טמא מעליא הוי אם כן משמע דלא הערב שמש בעי וגם רש"י פי' כן החם דלא בעי הערב שמש והא דתנן החם טבול יום ומחוסר כפורים אין חולקין בקדשים לאכול לערב משמע דמחוסר כפורים בעי הערב שמש איכא למימר משום טבול יום נחטיה אבל

קשה לר"י דאמר בעירובין בפרק בכל מערבין (דף לב.) האשה שהיתה עליה לידה או זיבה מביאה מעות ונותנת בשופר טובלת ואוכלת בקדשים לערב והתם לא תני טבול יום וי"ל דלערב דנקט מיירי שאינה עומדת שם בשעת הקרבה אלא סומכת לה על חזקת ב"ד אוכלת לערב דחזקה אין ב"ד מתעללין וק"ל דלאחר חלות תשתרי שכן מלינו גבי עומר (מנחות דף סח.) הרחוקים מחלות ואילך מותרין לפי שאין ב"ד מתעללין ויש לחלק דהתם בקרבן לבור ממהר טפי לעשות עד חלות אבל קרבן יחיד ממתינין כל היום אבל טפי לא כדי שלא יכשל על ידם וכי תימא אחר תמיד של ערב תשתרי

האונן ומחוםר כפורים צריכין מבילה לקדש האונן אבל לא לתרומה: **גבו'** בקדש מ"ט לא א"ר אילא מפני שכבידו של כלי חוצץ והא מדסיפא משום חציצה רישא לאו משום חציצה דקתני סיפא ולא כמדת הקדש מדת התרומה שבקדש מתיר ומנגיב ומטביל ואחר כך קושר ובתרומה קושר ואחר כך מטביל רישא וסיפא משום חציצה וצריכא דאי אשמעינן רישא הוה אמינא היינו מעמא דלקדש לא משום כבידו של כלי דאיכא אבל םיפא דליכא כבידו של כלי אימא לקדש נמי לא הוי חציצה ואי אשמעינן סיפא הוה אמינא היינו מעמא דלקדש לא משום דקיטרא

משום חלילה ולאשמעינן דגבי קדש כל דדמי לחלילה פוסל בו ובתרומה דתו לא תשתרי (כ) כיון דכתיבה עליה העולה ומינה ילפינן ג) עשה דהשלמה דאין מקריבין אחרי עולת התמיד בין הערבים כלום ויש

לא פסלה אלא חלילה גמורה דאורייתא ליתני חדא מינייהו: לומר דאיכא למימר שפעמים מאחרין התמיד עד הערב שמש אהדוקי כדאמרינן ריש תפלח השחר (ברכוח דף כו:) שהולך וקרב עד הערב הלכך כיון שאין לו זמן קצוב מספקין לה בכל הספק אי נמי כרבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה שאמר ריש תמיד נשחט (פסחים דף נט.) שחטאת העוף קרב אחר תמיד הערב והכי מפרש הר"י בריש חמיד נשחט גבי מחוסר כפורים שטובל ואוכל בקדשים לערב דלא נקט ערב משום הערב שמש אלא לפי שאינו עומד לעולם על קרבנו כדפי' וסומך על חזקת כהנים וכן יש לפרש ההיא דכריתות בריש פרק מחוסרי כפרה (דף ח:) [גר] מעוכב לאכול בקדשים עד שיביא קנו הביא פרידה אחת שחרית אוכל בקדשים לערב ש דרבותא נקט ואע"ג דאם הביאום שחרית תרוייהו לא יאכל עד הערב היכא דסומך על חזקה כדפרי׳ אבל ליכא למימר התם משום הערב שמש דלא לריך כדפרי׳ ועוד דלא מזכיר התם טבילה וגם לא מלינו מחוסר כפרה הצריך טבילה רק מחוסר כפרה דטומאה אבל בגר לא מלינו לו וכן תנן (פרה פי״א מ״ה) כל הטעון ביאת מים מדברי סופרים מטמח (ד) הקדש וכו׳ אחר ביאתו מותר בכולן משמע כל שהוא מדרבנן מותר מיד בלא הערב שמש ומההיא דפרישית מירץ הר"ר שמואל מראו"ס הא דחניא בפ"ב דבילה (דף יח. ושם) גבי מחני' דכלי שנטמא בולד הטומאה מטבילין אוחו ביו"ט ואמאי והא בעי הערב שמש ותירץ דכיון דולד טומאה דרבנן לא בעי הערב שמש והכי משמע בירושלמי דתרומות פ"ב גמרא המטביל כליו בשבת וכי מתקן מנא לכתחילה תני נפל כליו לתוך הבור מערים עליו ומטבילו כלומר ביום טוב ובשבת תרי אמוראי חד אמר בכלי שנטמא באב הטומאה וחד אמר בכלי שנטמא בולד הטומאה מחיב מאן דאמר בולד הטומאה למאן דאמר באב הטומאה אפי־ בחול הא טעון הערב שמש כלומר החינח לדידי דאוקימנא ליה בולד הטומאה שפיר דלא בעי הערב שמש אלא לדידך דמוקמית ליה באב הטומאה לריך ליה הערב שמש ולא חזיא לאשתמושי ביה רק בחול א"כ הוה ליה מטביל משבת לחול ומוקי לה ברוצה להשתמש (ם) לצורך חולין דטבול יום שרי בחולין בלא הערב שמש והשתא לדבריו מוקמי מתני׳ דביצה (שם) דאין מטבילין כלים שנטמאו באב הטומאה בכהן מיירי לאכול תרומה אי נמי באוכל חולין על טהרת תרומה ולא שרי בטומאה דרבנן רק ע"י הערמה גם שמעתמא דבילה ע"י הערמה מיירי ובאב הטומאה אפילו על ידי הערמה לא וכי שרי החם במתני׳ מדלין בדלי טמא והוא טהור מאליו הך הערמה עדיפא שפיר מאילו החזירו ריקן ואותה גירסא שפיר מייתי לה בירושלמי גם בפ"ב דבילה [ג"ו שם] כתוב בשיבוש בספרים אמנם הלעת הגירסא כמו שפי' ועוד היה מביא הר"י סייעתא דאמר בפרק האשה (פסחים דף 2:) אמר רב אין שוחטין וזורקין על טמא שרץ דילמא פשע ולא טביל ואלו במחוסר כפרה אמר התם שוחטין חורקין עליו ולא חיישינן דילמא פשע דהואיל וטהור מעליא הוי מדאורייחא לא העמידו חכמים דבריהם במקום כרת לפוטרו בכך מפסח ושפיר שוחטין וזורקין עליו ואל תחמה דאמר בפרק הוליאו לו (יומא דף מו.) גבי ר' ישמעאל בן קמחית כהן גדול שסיפר עם נכרי בשוק ונחזה לינורא מפיו נכנס ישבב אחיו ושימש תחתיו ואמאי ליזיל וליטבול כיון דטומאה דרבגן הרי לא בעי הערב שמש התם י"ל כיון דחכמים שוינהו לנכרים כזבים לכל דבריהם החמירו בהן והלריכו הערב שמש ובלינורא דע"ה משמע לקמן (דף כג.) בההיא דשפופרת דבעי הערב שמש דקאמר אמאי יטמא ויטבול הא מטמא (י) וקיימא ליה ומאי קאמר הא בטומאה קמייתא לא בעי הערב שמש וליכא היכירא ואי מטמאין (נ) בעי הערב שמש ושפיר איכא היכירא לנדוקין אלא ודאי דאף של ע"ה לריך הערב שמש ועוד תגן (פרה פ"ג מ"ו) שהיו מטמאין כהן השורף את הפרה ותניא בתוספתא ר) שהיו נוגעין בו כדפירש לעיל דבגדי אוכלי קדש מדרס לחטאת ואיזה היכירא דלדוקין איכא כיון דלא בעי הערב שמש כדפרי ותירץ הר"ר שמעון דעשאוהו כטמא מת בשביעי שלו כדלעיל הלכך אף הערב שמש בעי אך רש"י לא פירש הכי לקמן אלא פירש עשאוהו כטמא מת בז׳ שלו למימני ביה ראשון ושני ולא לענין הערב שמש והשתא קשה דמשמע דאיכא הערב שמש אף בטומאה דרבנן ואלו בההיא דכל הטעון ביאת מים משמע דליכא הערב שמש ואמר הר"י (פי דמטמא כהן השורף את הפרה מיירי כדי שיהיה טמא לטמא חולין במגעו וכן בההיא [לינורא דע"ה ולינורא דנכרי שנתזה מפיו] שמטמא חולין במגעו לפיכך בעו הערב שמש אך לישנא לא משמע שיטמא חולין במגעו בההיא דכהן השורף את הפרה וכן לקמן גבי שפופרת לא קאמר עשאוהו כטמא מת בז' שלו רק לענין הערב שמש ולא לענין לטמאות חולין במגעו והא דבעי הערב שמש איכא למימר דבפרה החמירו וגם בשפופרת טפי מבכלים הנגמרים דסגי להו בטבילה בלא הערב שמש היינו גבי חולין וחרומה לקדש ולא לחטאת וההיא דפסחים פרק אלו דברים (דף ע.) דאמר סכין שנמצא בי"ג שונה ומטביל אותה בי"ד שוחט בה מיד כלומר דמסתמא הטבילוה מאתמול כדי לעשות לה הערב שמש וכ"ת ליחוש דילמא נטמא בטומאה דרבנן דלא בעי הערב שמש ונטר ליה עד לפרא להטביל דהא הויא ספק דרבנן ולקולא ועוד דרגילות להטביל מאורתא דלמא מטריד כ"כ ולא טביל כ"כ וליכא לאתמוהי האי סכין שנמלא היכא אי בירושלים אפי" בי"ג נמי ואי חוץ לירושלים אפי" בי"ד נמי לא כדאמרינן התם בשילהי פרק קמא דפסחים (דף יט:) דהא י"ל דמיירי חוץ מירושלים אי נמי בירושלים ובגזייתא שאינו לא דרך ירידה ולא דרך עליה ובי"ד דאיכא הוכחא דאעצלה שריא והקשה הר"ר אליהו לפסול האי סכין בהיסח הדעת כדאתר לעיל שילהי פ"ב (דף כ.) דאתר לבי על הסל ולא על המגריפה ופסלינה ליה בהיסח הדעת וחירץ הר"י דלא שייך היסח הדעת לפסול רק דומיא דהתם שהיו בידו ואסח דעתיה הימנה אבל היכא שאין בידו כגון שאבד לא שייך המם היסח הדעת ליפסול ° והביא הר"ר אלחנן סעד לדבריו מפרק וז' דשקנים מ"גן דאמר המם נמצא בעזרה אברים עולות חתיכות חטאות ומשמע שעולה נקריבה וחטאת ⁶⁾ תאכל ולא מיפסלה בהיסח הדעת והקשה הר״ר אלחנן מאי האי דקאמר לישנא דשונה ומטביל דמשמע שכבר הוטבל ותירץ לו הר"י דאפי׳ הכיר בה שהטבילוה בעלים נמי מטבילין דאימא לא נשמרה בטהרה הואיל ואית ליה שהות כולי יומא ובההיא דבילה דאמרינן כלי שנטמא בולד הטומאה מטבילין ואקשינן הא בעי הערב שמש היה אומר הר"ר אלחנן דביו"ט שחל להיות בע"ש עסקינן דיו"ט מכין לשבת הלכך מטבילין אפילו ליומא אחרינא אך לישנא דמתניי לא משמע ליה אלא בכל יו"ט מיירי:

דמתניתין משום חציצה פי׳ חיישינן שמא כבידו של כלי יש בו בקרקעית הכלי החיצון ואין טבילה עולה לו. וה״מ דחיישינן כולי האי לקדש אבל לתרומה . לא חיישינז כולי האי. ומקשינן אי משום חציצה הא קתני לה לקמן מדת הקדש מתיר מטביל ומנגב כו' ופרקינן לעולם רישא וסיפא משום חציצה ואצטריך לתרווייהו דאי תנא מטבילין כלים בתוך . כלים בלבד היינו אומרים שזה מפני כבידו של כלי אבל התרת חבל אין צריך ואלו תנא מתיר ומטביל בלבד היינו מומירים משום שהקשר אומרים משום שהקשר במים ואין מים באים לתוכו אבל כלים בתוך לוזוכו אבל כלים בוזוך כלים אימא המים מצפים אותו ובאין עליו מכל

צד קמ"ל דחיישינו בהא

רבינו חננאל